

NECROLÒGICA

Emigdi Subirats
escriptor

Zoraida Burgos: riu de paraules i memòria viva

Hi ha veus que no s'escriuen: s'escolten, se senten bategar dins la persona, dins el paisatge, dins el vent que travessa els camps, el riu i els rierols de les Terres de l'Ebre. Zoraida Burgos i Matheu era una d'aquestes veus. Ens va deixar el 4 de gener de 2026, però la seua paraula, com un riu que mai s'atura, continuarà corrent i alimentant la nostra memòria, la nostra poesia, la nostra mirada sobre el món.

Corria l'any 1971 quan, amb 38 anys, la poeta publicava *D'amors*,

d'enyors i d'altres coses. Aquell primer poemari no era només uns versos: era un crit, una llum, la primera veu femenina que s'alçava amb força i dignitat a les comarques centrals dels Països Catalans. Fins llavors, les dones havien escrit tímidament, amb discreció, entre silencis i voluntarismes esparsos: Clara de Rocamora, Enriqueta Ferrús, Fina Mar, Maria Llaó "Montserratina". De cop, sorgia Zoraida: ferma, lírica, universal.

Aquell mateix any va publicar amb l'Editorial Joventut contes

infantils que mostren la seua capacitat de donar vida a les paraules: *Les perdiuetes de les potes vermelles*, *Les culleretes de lluna*, *El mussol que va obrir els ulls de dia*, *La negreta Safu i el Narcís*. Tanmateix, la poesia era el seu gènere principal, aquell on la seua veu flueix més profunda i lliure, i on la memòria i el temps robats, la lluita contra l'extremisme i la repressió, es transformen en versos que ens toquen com un vent humit que travessa la nostra ànima.

Guardonada amb el premi Mà-

rius Torres i inclosa en l'*Antologia de la poesia social catalana*, Burgos va demostrar que la paraula podia ser un acte de resistència, una aïna de llibertat i un instrument de bellesa. La seua trajectòria la col·loca al costat de grandíssims historiadors, poetes, dramaturgs o lingüistes comarcals: Jesús Massip, Manuel Pérez Bonfill, Gerard Vergés, Ricard Salvat, Josep Panisello, Joan Salvador Beltran, dins la Generació del 52, aquells literats que van mantenir viva la cultura catalana en temps de foscor. També de to-

ta una generació d'artistes com Frederic Mauri, Robert Escoda, Ferran Vilàs i Cinta Sabaté.

Zoraida no només escrivia; vivia la paraula. Traductora de textos com la *Carta des de la presó de Birmingham*, bibliotecària, artista restauradora, estudiosa d'idiomes, la seua vida era un continuïum de creació, un riu que recollia tot el que veia, sentia i pensava, i el transformava en art, en versos i en imatges de gran intensitat lírica.

Personalment, vaig tindre l'honor de fer el pròleg del seu primer